

Posudek diplomové práce

JENÍK, A. *Československá státní střední škola ve Velké Británii..* Praha : Univerzita Karlova - Pedagogická fakulta, 2006. 47 s. + 12 s. příl.

Počátkem 1. poloviny čtyřicátých let minulého století, v průběhu 2. světové války, postupně rostl počet našich emigrantů soustředěných ve velké Británii. Byla zde soustředěna značná část čs. politické elity, ze které pak později byl jmenován její exekutivní orgán - vláda. S našimi emigranty přicházely i jejich děti, o příchod několika stovek dětí ohrožených nacisty se postaral Nicholas Winston, byli zde i vojáci, kteří neměli ukončené středoškolské vzdělání. Aby bylo příslušníkům těchto tří skupin umožněno zahájit své vzdělávání nebo v něm pokračovat, rozhodlo předsednictvo čs. vlády dne 12. 7. 1940 zřídit školu, ve které se vyučovalo v českém jazyce - Československou státní střední školu ve Velké Británii (dále jen škola).

Aleš Jeník se ve své diplomové práci podjal úkolu popsat vznik a činnost této školy. Těžištěm jeho práce jsou čtyři tematické okruhy: historie školy a politické prostředí, v kterém škola vznikala (1), ukázky učebních plánů předmětů, jimž se na škole vyučovalo (2), doplňující aktivity školy (3) a autentické dokumenty (4).

V 1. okruhu je zachyceno úsilí bývalého prezidenta ČSR Dr. Edvarda Beneše a našich politických špiček o jejich uznání britskou vládou jako legitimních zástupců našich zemí okupovaných Němci. Později D. Benešem jmenovaná exilová vláda přikládala, jak autor vystihl, založení školy značný význam jednak proto, aby ve svých žácích rozvíjela pocit sounáležitosti s ČSR a jeho jazykem, jednak proto, aby mladým lidem z bývalé ČSR umožnila kvalitní vzdělání v mateřském jazyce. Škola, která byla umístěna v Llanwrtyd Wells (chybí přesnější lokalizace) se od svého vzniku potýkala s řadou problémů. Patřil k nim nedostatek kvalifikovaných učitelů, učebnic a i to, že musela fungovat jako malotřídka. Ty problémy ovzduší probíhající války patrně způsobily, že kvalita výsledků vzdělávání nebyla taková, jakou vedení školy očekávalo. Dokládá to i podrobně případ studenta Felixe Schielda (podle mého názoru nepatří do odd. Výchovné problémy na škole).

Přehled učiva uvedeného v učebních plánech jednotlivých předmětů (okruh 2.) zprostředkovává hrubý přehled o tom, čemu se žáci učili. Vzhledem k jejich povaze, která se liší od dnešních dokumentů, by bývalo vhodné provést srovnání. Odkud byly plány převzaty?

Doplňující aktivity školy (okruh 3.) mezi něž patří vydávání školního časopisu, letní tábory pořádané o školních prázdninách, oslavy čs. státních svátků společně s obyvateli městečka, kde byla škola umístěna (teprve zde jsem si potvrdil odhad, že je to ve Walesu). Významnou roli mezi těmito aktivitami hrály anglické Letní školy určené dalšímu vzdělávání učitelů. A. Jeník správně poukazuje na podstatně přátelštější vztah anglických lektorů k našim studentům-učitelům.

4. okruh obsahuje autentické dokumenty. Jsou to v textu práce zveřejněné vzpomínky bývalými, dosud žijícími (?), žáky na školu a písemné dokumenty uvedené na 12 stranách přílohy (úvazky učitelů, denní časový řád, jídelníček, rozpis studentů k maturitní zkoušce, ...). Dokumenty se přímo nabízejí ke komentování a ke srovnání se současností. Odkud byly získány?

Formální stránka práce: Překlepů je minimum. Za značný problém však považuji to, že práce není stránkována, ačkoli v seznamu jsou stránky uvedeny, a kapitoly/oddíly nejsou číslovány. Zcela chybí citace použité literatury,

Při obhajobě se domnívám, že by diplomant mohl stručně zodpovědět tyto otázky:

- v čem se liší jím v práci uváděné učební plány od současných,
- které druhy a úrovně vzdělávání škola zajišťovala?

Závěr

Diplomant Aleš Jeník zvolil pro práci zajímavé téma, ke kterému není mnoho podkladů. Na mnoha místech projevila solidní přístup ke zpracování problematiky, jinde postrádám pokus o komparaci (byť spekulativní) školy a její činnost se školou současnou. Kopie dokumentů uvedené v příloze mnohé umožňují

Navrhuji hodnocení: velmi dobře

21. května 2006

doc. Ing. Petr Byčkovský, CSc.